

[Klicka här för att öppna webbversionen av nyhetsbrevet!](#)

SRHR-nytt | Kunskapscentrum för sexuell hälsa

Västra Götalandsregionens nyhetsbrev för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

#4 2025

Fånga upp hiv i tid – se våra nya filmer!

I fem filmer får du som arbetar inom hälso- och sjukvården i Västra Götalandsregionen information om det aktuella kunskapsläget om hiv och den vård och behandling som finns att ge.

Sen upptäckt av hiv innebär lidande och i värsta fall livsfara för patienten, risk för överföring och ökad belastning på hälso- och sjukvården. Ändå vet vi att många patienter hivtestas sent – trots symtom.

De nya filmerna har fokus på bemötande, testning, förebyggande behandling, vårdkedja samt att åldras med hiv.

Filmerna är gjorda av Kunskapscentrum för sexuell hälsa i samarbete med Positiva gruppen Väst, Infektionskliniken NÄL, Närhälsan vårdcentral och Högskolan i Borås.

[Se filmer om hiv](#)

Hjärt-kärlpatienter vill prata om sin sexuella hälsa

Hjärt-kärlsjukdom påverkar den sexuella hälsan. Ändå lyfts sällan sexuell hälsa i patientmöten. Det visar en ny forskningsstudie som Kunskapscentrum för sexuell hälsa gjort tillsammans med Linköpings universitet.

– Sexualiteten påverkas av hjärt-kärlproblematik innan andra symtom visar sig, vilket innebär att vi som vårdpersonal skulle kunna upptäcka hjärt-kärlproblem mycket tidigare om vi blir bättre på att ställa frågor om sexuell hälsa, säger Anna Skoglund, utvecklingsledare på Kunskapscentrum för sexuell hälsa.

En enkät som gjorts inom studien visar att drygt tre av fyra patienter upplever att sjukdomen påverkar deras sexuella hälsa och allmänna välbefinnande. Nästan åtta av tio skulle vilja diskutera sin sexuella hälsa med sin vårdgivare, men endast en av tjugo har gjort det.

[Läs artikel på KSH:s webb](#)

Sexmissbruk finns inte som diagnos – så här säger vården

Just nu pratas det mycket i samhället om sexmissbruk och sexberoende, inom vården är det ett begrepp som inte finns. VGR Fokus har intervjuat Bobo Josephson, psykolog på Sexualmedicinskt centrum.

Den medicinska expertenheten behandlar patienter som lider av tvångsmässigt sexuellt beteende.

Bobo Josephson, psykolog på Sexualmedicinskt centrum.

– Det är en diagnos som innebär att personen upprepade gånger utför olika typer av sexuellt beteende som personen inte upplever sig ha kontroll över. Personen har alltså svårt att kontrollera sina sexuella beteenden och lider av det. Med lidande menar vi att personen kan ha svårt att bibehålla relationer eller sköta sitt jobb för att hen exempelvis tittar på porr flera timmar varje dag.

I artikeln svarar Bobo Josephson på en rad frågor om tvångsmässigt sexuellt beteende, hur behandlingen ser ut och kring begreppen sexmissbruk och sexberoende.

Läs artikeln: [Sexmissbruk finns inte som diagnos – så här säger vården \(vgrfokus.se\)](https://vgrfokus.se)

Nu görs nationell översikt av ungdomsmottagningarna

Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten ska genomföra insatser för att utveckla ungdomsmottagningarnas arbete med ungas fysiska, psykiska, sexuella och reproduktiva hälsa.

Regeringsuppdraget innebär att skapa bättre förutsättningar för att mottagningarna ska kunna nå fler och olika grupperns behov.

"Idag bedrivs ungdomsmottagningar utifrån olika förutsättningar. Tillgången till ungdomsmottagningar och till det innehåll som erbjuds varierar stort över landet vilket är ett problem. Utvärderingar visar även att ungdomsmottagningar har svårt att nå vissa grupper, exempelvis killar, hbtqi-personer och unga i socioekonomiskt utsatta situationer.", skriver Socialdepartementet i ett pressmeddelande.

[Läs pressmeddelande \(regeringen.se\)](https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2024/08/20240814-1)

Socialstyrelsen inför individuell bedömning vid blodgivning

1 december 2025 ändrades reglerna för blodgivning i Sverige. Socialstyrelsen publicerade då reviderade föreskrifter som innebär att det tidigare generella undantaget för män som har sex med män avskaffas i de regioner som infört

en ny testmetod.

Den nya testmetoden heter nukleinsyratestning, NAT. När en blodverksamhet infört NAT gäller samma regler för alla, vilket innebär att:

- vid en ny sexuell relation är karenstiden fyra månader, oavsett läggning
- riskbedömningen utgår från individens faktiska risk, inte från grupptillhörighet
- fler personer kan bli blodgivare när karenstider och bedömningsgrunder blir mer rättvisa.

Även om ändringarna i föreskrifterna började gälla den 1 december får regionernas blodverksamheter bara använda dem när de har infört NAT. Det kan kräva ny utrustning, utbildning och ibland nya lokaler. Därför sker införandet stegvis över landet.

Senast den 6 augusti 2027 ska alla blodverksamheter ha infört NAT.

[Läs mer på socialstyrelsen.se](https://socialstyrelsen.se)

Kunskapsöversikt om stöd till närstående till personer med önskad sexualitet

Önskad sexualitet innebär att en person har sexuella intressen eller beteenden som riskerar att skada personen själv eller andra. Nu har Anova vid Karolinska Universitetssjukhuset tagit fram en kunskapsöversikt för att förbättra stödet till anhöriga.

Önskad sexualitet innefattar medicinska tillstånd som tvångsmässig sexuell beteendestörning och parafila störningar, exempelvis pedofili. Dessa tillstånd kan ge en ökad risk att begå sexualbrott, men behöver inte göra det.

Även när en person med önskad sexualitet inte begår några brott kan deras sexuella intressen och beteenden ge upphov till lidande eller negativa konsekvenser både för personen själv eller andra i omgivningen

[KI:s kunskapsöversikt \(pdf\)](#)

Patienter berättar om diskriminering i vården

Patientnämnden i Västra Götalandsregionen har publicerat en rapport som belyser patienters och närståendes upplevelser av diskriminering, kränkning och särbehandling inom vården.

Nu finns regionala siffror från UngKAB23-rapporten

Folkhälsomyndighetens nationella enkätundersökning om ungas hälsa, relationer och sexliv gjordes senast 2023. Nu finns resultaten från undersökningen nedbrutet på regionnivå.

Rapporten bygger på 181 klagomål och visar att många av de som är missnöjda upplever att deras värde ifrågasatts, att kommunikationen brustit och att bemötandet i vissa fall präglats av stereotypa föreställningar.

Tre av ärendena handlar om diskrimineringsgrunderna könsöverskridande identitet och sexuell läggning.

Patientnämndens rapport

I publikationen Ungas SRHR i Region Västra Götaland redovisas resultatet från de 1 636 personer mellan 16 och 29 år från regionen som deltog i enkäten. Till exempel har 14 procent av de svarande stannat hemma från skola eller studier två eller fler dagar vid mensbesvär.

Vad gäller kondomanvändning svarade 41 procent att de under de senaste 12 månaderna haft sex utan kondom, med en partner som var ny eller tillfällig.

Läs om ungas SRHR i VGR

Se inspelningar från konferensen Sexualitet, unga och skolans roll

Nu kan du se inspelningar av föreläsningar, seminarier och panelsamtal från årets upplaga av konferensen Sexualitet, unga och skolans roll. Temat på konferensen var främjande arbete.

Exempel på föreläsningar:

- Sex på rätt sätt, om unga, sexualitet och den svenska sexualundervisningen – Jack Lukkerz
- Vad visar UngKAB23 om ungas hälsa, relationer och sexliv? – Folkhälsomyndigheten
- Sexualundervisning som skolövergripande angelägenhet – Karin Gunnarsson

Konferensen genomförs varje år i vecka 44 och arrangeras av Kunskapscentrum för sexuell hälsa och Göteborgsregionen.

Se inspelningar (srhr.se)

Nya avsnitt av podden Sex på arbetstid

Sedan förra SRHR-nytt har det släppts två avsnitt av podden:

#103 Sexmissbruk?

Vad säger egentligen forskningen om sexmissbruk? Hur ser evidensen ut för behandling som erbjuds utanför den etablerade hälso- och sjukvården för en diagnos som inte finns i våra diagnosmanualer?

Medverkande: Kiin Catrine Andersson, docent i socialt arbete vid Centrum för sexualitet och sexualitetsstudier vid Malmö universitet och Bobo Josephson, psykolog på Sexualmedicinskt centrum.

#104 Minoritetsglädje

Det finns en stor utsatthet bland transpersoner, men det är ju såklart inte hela bilden. I det här avsnittet fokuserar vi på de positiva erfarenheter som transpersoner lyfter, i egenskap av att

vara just trans.

Medverkande: Matilda Matt Wurm, docent i psykologi, lektor i socialt arbete vid Örebro universitet och forskningsledare för ett nytt forskningsprojekt som undersöker minoritetsglädje bland transpersoner och ickebinära.

Sex på arbetstid (podbean.com)

Utbildningar

Så anmäler du dig till KSH:s utbildningar

Utbildningarna hittar du i antingen Lärportalen eller Regionkalendern. För att ta del av en utbildning i Lärportalen måste du logga in. Om du inte är anställd i VGR behöver du skapa ett konto vid inloggning.

Grundläggande sexologi för hälso- och sjukvårdspersonal

Den här utbildningen vänder sig till dig som inte studerat ämnet sexologi tidigare. Utbildningen ger grundläggande kunskaper och redskap för vårdgivare att kunna och våga prata om sexuell hälsa.

Tid: 12 och 26 mars, kl. 09:00-15:30

Plats: Göteborg

Anmälan: [Grundläggande sexologi för hälso- och sjukvårdspersonal \(Lärportalen\)](#)

SEXIT

SEXIT är en metod som syftar till att unga som är sexuellt risktagande eller utsatta och/eller personer med erfarenhet av våld, ska identifieras och erbjudas relevant vård och stöd.

[SEXIT – samtal om sexuell hälsa och erfarenhet allv våld \(vgregion.se\)](#)

Digital nationell grundutbildning, elevhälsopersonal

Tillfällen:

26 januari, kl. 08:50-16:00

24 mars, kl: 08:50-16:00

Anmälan i Lärportalen: [SEXIT grundutbildning för elevhälsopersonal](#)

KSH:s webbutbildningar – alltid tillgängliga

Kunskapscentrum för sexuell hälsa har skapat en rad webbutbildningar som du kan ta del av när du vill:

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

Webbutbildningen "Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter" erbjuder grundläggande kunskaper om SRHR, ur ett livscykelperspektiv. Den visar också på att sexuell hälsa är en del av vår allmänna hälsa.

Webbutbildning om endometrios

Symtom på endometrios kan vara många och diffusa. Vi i vården behöver bli bättre på att

förstå, bemöta och behandla patienter med misstänkt endometrios i tid. Nu finns en uppdaterad webbutbildning för dig som möter dessa patienter.

Hbtq-diplomering

Hbtq-diplomering är Västra Götalandsregionens utbildning för att arbeta normmedvetet utifrån kön och sexualitet.

Sexuell hälsa i Primärvården – fokus hiv/STI

Denna webbutbildning vänder sig till dig som möter patienter där hiv- och STI-provtagning kan vara aktuellt, som utför provtagningen och till dig som smittspårar.

Mer information om utbildningarna hittar du på KSH:s webb:

[Verksamhetsutveckling och utbildning \(vgregion.se\)](https://www.vgregion.se/verksamhetsutveckling-och-utbildning)

Vill du få SRHR-nytt?

[Anmäl dig på KSH:s webbplats. Här hittar du också tidigare nyhetsbrev.](#)

[Information om hantering av personuppgifter inom Västra Götalandsregionen.](#)

Du kan inte svara på det här meddelandet. Kontaktuppgifter till oss på Kunskapscentrum för sexuell hälsa finns på www.vgregion.se/ksh om du vill komma i kontakt med oss.

[Avsluta din prenumeration](#)